Nr. 36 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

RZEMIOSŁO

TYGODNIK

Organ Związku Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej

REDAKCJA I ADMINISTRACJA WARSZAWA, UL. MAZOWIECKA 1 m. 4, TEL. 665-57
KONTO P. K. O. 6066.

Warszawa, niedziela dn. 6 września 1936 r.

Bije ostatnia godzina
(Na marginesie Kas Bezprocentowych)

Kasy bezprocentowe są jedną z ważniejszych podstaw istnienia i rozwoju drobnego rzemiosła.

Wprawdzie były nieśmiałe próby zakładania chrześcijańskich kas pożyczkowych opartych na podstawach bankowych, ale próby te nie mogły sprostać tym wielkim zadaniom jakie z nieodpartą koniecznością narzucają się organizacjom tego rodzaju.

Jeżeli bowiem weźmiemy pod uwagę, że blisko 80% rzemiosła w Polsce stanowią rzemieślnicy drobni, że poza tym cały legion chałupników - rzemieślników nie ma nawet minimalnego kapitału obrotowego jaki potrzebny jest do samoistnego prowadzenia warsztatu, co znowu musi odbić się ujemnie na położeniu gospodarczym całego stanu rzemieślniczego, wtedy łatwo zrozumieć, że trzeba i to jak najszybciej znaleźć wyjście ze ślepej uliczki w walce o polski warsztat rzemieślniczy.

Sam rzemieślnik drobny nie może być dla banków taką firmą zabezpieczenia udzielonych mu kredytów jakimi są inne odłamy życia gospodarczego n. p. rolnictwo, przemysł, czy bogaty kupiec.

Naturalnie, bylibyśmy na fałszywej drodze przechodząc mimo tak ważkiego zagadnienia. Rzemieślnik nie ma wprawdzie nieruchomości, maszyn, zapasów surowców, weksli klienteli, ale ma umiejętność zawodową i narzędzia pracy. I to jest jego kapitałem nie mniejszym od wymienionych powyżej, tylko że te wartości kredytobiorcze rzemieślnika, musi się uruchomić za wszelką cenę, choć sposób odmienny od instytucji bankowych. I tu wchodzimy w orbitę sposobu tej pomocy, w orbitę Kas Bezprocentowych, które muszą być instytucjami o charakterze społecznym, a których zadaniem będzie gromadzić kapitały celem rozprowadzania następnie kredytów na akcję, przy pobieraniu minimalnych opłat na koszty manipulacyjne.

Samorząd Rzemieślniczy już w roku ubiegłym zajął się sprawą zorganizowania Kas bezprocentowych, jednak realizacja zamierzeń nastąpiła dopiero w roku bieżącym. Obecnie statuty Bezprocentowych Kas po przepracowaniu z Izbami Rzemieślniczymi, Zarząd Związku zatwierdził i uznał za rzecz niecierpiącą zwłoki utworzenie oddziałów Kas Bezprocentowych na terenie poszczególnych Izb Rzemieślniczych.

Ziarno padło na glebę podatną i idea potrzeby stworzenia tych kas przybrała realny kształt w Komitecie Organizacyjnym Kas w dn. 7 lipca r. b., który odrazu przystąpił do pracy.

Szybko postępująca realizacja zamierzeń Komitetu stanowi najlepszy dowód, że rzemiosło głęboko odczuwa potrzebę powstania Kas bezprocentowych. W rzemiośle bowiem wartością realną jest osobowość rzemieślnika, a nie tworzywo.

Tworzywo rzemiosła i drobnego handlu ożywią Kasy, pozwalając na skuteczniejszą jego konkurencję z innymi gałęziami życia gospodarczego.

Niechże wszystkie organizacje i towarzystwa rzemieślnicze, wszyscy bez wyjątku rzemieślnicy rozbudzą w sobie wolę stworzenia Kas Bezprocentowych, niech swoim Związkom i Stowarzyszeniom oraz Izbom Rzemieślniczym wyrażą wolę wprowadzenia w czyn zamierzeń, niech sygnalizują i to w jeszcze w b. miesiącu Związkowi Izb niezłomne postanowienie powołania Kas do życia.

Pozwoli to na stworzenie centralnej instytucji Związku Kas, a następnie i instytucji finansowej, którąby stanowiła podwalinę materjalną dzieła. Czas nagli!

Trzywdar-Rakowski.

Wielki sukces W. M. El.

Pierwszy tydzień otwarcia Wystawy przyniósł jej organizatorom poważny, w pełni zasłużony sukces.

Pomimo niepewnej pogody w ciągu pierwszego tygodnia zwiedziło Wystawę ponad 40.000 osób. Rekordową okazała się niedziela 30.VIII b. r. W ciągu tego dnia przez tereny W. M. EL. przewinęło się przeszło 30.000 zwiedzających, wtem czterdzieści kilka wycieczek. Zaznaczyć należy, że pomimo uruchomienia 7 kas stałych i 1 lotnej — przed Wystawą ciągnęły się kilkusetmetrowe ogonki.

Dowodzi to wielkiego zainteresowania społeczeństwa polskim przemysłem i rzemiosłem i potrzeby urządzenia w stolicy na większą skalę zakrojonych imprez wystawowo-targowych.

Wielkim powodzeniem cieszy się dział Komunikacyjno-motoryzacyjny, możność obejrzenia samolotów wojskowych, lokomotyw parowych najnowszego typu, lokomotyw elektrycznych, wagonów—torped. Specjalnie zainteresowanie budzi studio Polskiego Radia, a przez pawilon Rzemiosła przewinęły się w ub. niedzielę niekończące się sznury zwiedzających.

Wystawa działu rzemieślniczego na Wystawie Metalowej przekonuje nas naocznie, że w całym szeregu wypadków wynalazczość rzemieślnika polskiego kroczy równolegle, jeśli nie wyprzedza zasobnego w środki i pomoce wielkiego przemysłu, nietylko krajowego, ale i zagranicznego. Pawilon rzemieślniczy przekonywa nas ponadto, że błędnym jest mniemanie jakoby rzemiosło nie było w stanie konkurować pod względem cen i nie umiało, czy nie chciało przystosować się do wykonywania masowych zamówień jednolitego typu artykułów.

W bardzo wielu wypadkach rzemiosło już dziś stanowi konieczne uzupełnienie wielkiego przemysłu, dostarczając mu precyzyjnych maszyn i narzędzi i z zadania tego wywiązuje się bez zarzutu.

Słusznie też podkreśla Codzienna Gazeta Handlowa, **że Rzemiosło kryje w sobie wielką, lecz utajoną potęgę twórczą.** Samorząd Gospodarczy Rzemiosła, a więc Zw. Izb Rzemieślniczych postawił sobie za cel ujawnienie tej potęgi twórczej i wprzągnięcie w służbę państwu. Wystawa Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego, w której rzemiosło bierze udział w oddzielnym pawilonie staje się w poważnym stopniu temu pomocna.

Trz.

Z minionej chwały Cechów

We Lwowie odkopano przypadkowo fundamenty bramy Halickiej.

Na głębokości 1 m. wzdłuż ulicy Halickiej ciągną się mury grubości 3 m.

Odkopane mury były budowane w w. XV. Brama Halicka stanowiła część t. zw. Muru Wysokiego, który opasywał miasto.

Obrona bramy w razie oblężenia miasta zlecana była stale czeladzi Cechu Krawieckiego, która „w każdej przypadającej okoliczności posłuszną być powinna w przypadku, jakieby od Szlachetnego Magistratu przez P. P. Starszych Cechowych nakazane y zlecone były".

„Każdy bez excepcyi, wymowek y uporu czy to z bronią lub innym sposobem" miał stawać „na czas, mieysce y potrzebę, sobie z innemi Cechami wyznaczone".

Zjazd Chrześciańskiego Rzemiosła Podhala

W ubiegłą niedzielę odbył się w Zakopanem zjazd rzemiosła chrześciańskiego z Podhala. Zjazd odbywał się pod protektoratem pp. Wojewody Krakowskiego Sapiehy, prezesa Związku Stowarzyszeń Rzemieślników Chrześcian w R. P. posła Snopczyńskiego i prezesa Izby Rzemieślniczej w Krakowie posła D-ra Jahody-Żółtowskiego.

Na zjazd przybyli licznie delegaci z wszystkich miejscowości Podhala, od Żywca na Zachodzie, po Jasło na Wschodzie.

Po uroczystym nabożeństwie, na które przybyli przedstawiciele władz, udano się pochodem na salę obrad w hotelu „Morskie Oko". Z ramienia władz w obradach wzięli udział pp. wojewoda płk. Gnoiński, starosta powiatu nowotarskiego Głut i naczelnik wydziału rzemiosła w Min. P. i H. Chrzanowski. Samorząd gospodarczy rzemiosła reprezentowali: prezes poseł Snopczyński, dyrektor Sikorski, dyrektor Abłamowicz, nacz. Ehrenberg. Pozatem wzięli udział: ks. kan. Długosz, reprezentant ks. arcybiskupa, pp. nacz. Misky z Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego, radca Wyrół z Urzędu Wojewódzkiego Krakowskiego oraz Glapiński dyrektor Związku Stowarzyszeń Rzemieślników Chrześcijan w R. P. Izba Rzemieślnicza w Katowicach reprezentowaną była przez prezesa p. Łyszczaka i dyrektora p. Śmigielskiego. Izbę Rzemieślniczą w Krakowie reprezentowali pp. prezes poseł Dr Jahoda-Żółtowski, wiceprezes Jarosz i wicedyrektor Winiarski.

Zjazd otworzył gospodarz, prezes miejscowej organizacji p. Marjan Żymla. Do prezydium zjazdu powołani zostali pp. Schabenbeck z Zakopanego, jako przewodniczący, Chomecki z Nowego Sącza, Moliński z Żywca i Nowak z Jasła, jako ławnicy oraz p. Żymla jako sekretarz.

Przemówienia powitalne wygłosili p. wojewoda płk. Gnoiński, Ks. Kan. Długosz, p. nacz. Chrzanowski, p. starosta Głut i inni. Inauguracyjne przemówienia wygłosili p. prezes poseł Snopczyński i p. Prezes poseł Dr. Jahoda-Żółtowski. Nastąpiły potem referaty, głównie na temat nowego ustroju cechów, nad któremi wywiązała się obszerna dyskusja. Zjazd zakończono uchwaleniem stosownych rezolucji.

Z ŻYCIA SAMORZĄDU RZEMIEŚLNICZEGO I ORGANIZACJI RZEMIEŚLNICZYCH

Z Izby Rzemieślniczej w Kielcach

W dn. 3 i 4 sierpnia r .b. odbyło się posiedzenie Zarządu Izby Rzemieślniczej w Kielcach. Obecni: pp. mgr. Wiktor Wojtowicz delegat Min. Przem. i Handlu, Edward Balcer prezes Izby, Stanisław Lorens wiceprezes Izby, Adam Musiał, Hersz Lipman Goldsztajn i Feliks Siłuszek — członkowie Zarządu oraz dyrektor Izby mgr. Grzegorz Axentowicz.

Na posiedzeniu tym z ważniejszych spraw przyjęto do zatwierdzającej wiadomości protokół z przebiegu i wyniku kontroli gospodarki i rachunkowości Izby za rok 1935, sporządzony przez delegata Urz. Woj. Naczelnika Wydz. Rachuby p. Borowieckiego, w którym stwierdzono zgodność salda na dz. 1. I. 1936 r., zgodność zapisów w księgach oraz staranne prowadzenie ksiąg przez Izbę, bez poprawek, skrobań i wycierań. Nadto stwierdzono posuniętą do największych granic oszczędną gospodarkę Izby, jak również celowość w dokonywanych wydatkach.

Dalej przyjęto do wiadomości zarządzenie Min. Przem. i Handlu, ustalające zasady gospodarowania zaciągniętą przez Izbę pożyczką w Funduszu Pracy w kwocie 25.000 zł. na cele związane z podniesieniem gospodarczem rzemiosła.

Po omówieniu sprawy bezprocentowych kas dla rzemiosła chrześciańskiego, Zarząd Izby postanowił zwrócić się do wszystkich Związków Rzemieślników Chrześciańskich na terenie województwa kieleckiego z wezwaniem do podjęcia akcji, zmierzającej do organizowania kas bezprocentowego kredytu na zasadach ustalonych w opracowanym przez Zw. Izb Rzem. statucie wzorowym, uzgodnionym z Izbami Rzemieślniczemi.

W dalszym ciągu posiedzenia, po zapoznaniu się z treścią pisma Związku Izb Rzemieślniczych z dnia 23 lipca r. b. postanowiono podać Ministerstwu Komunikacji do wiadomości wykaz zorganizowanych na terenie Izby spółdzielni szewckich i krawieckich oraz spółdzielnię „Rzemiosło" w Radomiu. Z Częstochowy należy podać zakład Małczyńskiego. Nadto polecono Wydz. Org. Han. ustalić dalsze adresy zakładów rzemieślniczych, któreby mogły podjąć się dostaw na rzecz odnośnych dyrekcyj P. K. P.

W związku z powołaniem nowych komisji egzaminacyjnych zgodnie z decyzją plenarnego zebrania Radców Izby — postanowiono jednocześnie przeprowadzić reorganizację składu personalnego delegatów Izby do odnośnych komisji egzaminacyjnych, czeladniczych, mistrzowskich i kwalifikacyjnych.

Dla usprawnienia działalności komisji egzaminacyjnych postanowiono zwrócić uwagę na konieczność zorganizowania komisji kwalifikacyjnych w ten sposób, aby kierownictwo sprawami, dotyczącemi egzaminów kwalifikacyjnych spoczywało w rękach jednej osoby. W związku z tem postanowiono wystąpić do Min. Przem. i Handlu o wyrażenie aprobaty. Do czasu uzyskania odpowiedzi z Ministerstwa postanowiono powierzać przeprowadzenie egzaminów kwalifikacyjnych przewodniczącym komisji egzaminacyjnych mistrzowskich.

Z Izby Rzemieślniczej w Łodzi

W dniu 28 sierpnia r. b. odbyła się konferencja w sprawie utworzenia filji Instytutu Rzemieślniczego im. Marsz. J. Piłsudskiego przy Izbie Rzemieślniczej w Łodzi. W konferencji tej wziął udział p. Gordziałkowski z Warszawy, dyrektor tegoż Instytutu. Postanowiono uruchomić filię Instytutu Rzemieślniczego przy Izbie Rzemieślniczej w Łodzi, którego zadaniem będzie:

a) w dziedzinie technicznej:
   1) badanie urządzeń technicznych, narzędzi i sposobów wytwórczości;
   2) badanie materjałów zasadniczych, ubocznych oraz półfabrykatów;
   3) badanie organizacji produkcji;
   4) opracowanie zasad racjonalnej organizacji wytwórczości rzemieślniczej oraz wydawanie opini i udzielanie porad w sprawach objętych punktami 1, 2 i 3;
   5) prowadzenie loboratoriów, pracowni i urządzeń doświadczalnych oraz zbiorów technologicznych.

b) w dziedzinie gospodarczej: badanie czynników wpływających na stan i rozwój gospodarczy rzemiosła w Polsce, a w miarę potrzeby i zagranicą, — wydawanie opini i informacji w tych sprawach

c) w dziedzinie kulturalnej:
   1) zbieranie i ochrona wartościowych okazów dawnej i współczesnej sztuki rzemieślniczej,
   2) krzewienie kultury artystycznej w rzemiośle przez opracowywanie projektów, popieranie krajowych wzorów i udzielanie porad artystycznych;
   3) opracowywanie historii rzemiosła w Polsce.

d) w dziedzinie oświaty zawodowej:
   1) badanie spraw dotyczących szkolnictwa zawodowego i wysuwanie postulatów w tej dziedzinie z punktu widzenia potrzeb rzemiosła,
   2) organizowanie i popieranie kursów, szkół zawodowych, odczytów, pokazów itp.
   3) prowadzenie bibliotek rzemieślniczych.

e) w dziedzinie spraw ogólnych rzemiosła:
   1) wydawanie i popieranie wy

dawania książek, czasopism, wzorów i innych publikacji w zakresie rzemiosła;
2) prowadzenie, współdziałanie i popieranie zakładów pośrednictwa zawodowego i badań psychotechnicznych;
3) udzielanie stypendiów i zapomóg na kształcenie i doskonalenie się w rzemiośle;
4) organizowanie wystaw wytwórczości rzemieślniczej;
5) zwoływanie oraz uczestnictwo w krajowych i międzynarodowych zjazdach naukowych i konferencjach dotyczących rzemiosła;
6) urządzanie konkursów na wszelkiego rodzaju tematy z dziedziny rzemiosła i udzielanie nagród.

W związku z projektem o wykonaniu ordynacji podatkowej, Zarząd Izby uważa za wskazane, aby Związek Izb wystąpił do właściwych władz o wydanie stosownych zarządzeń, któreby dały możność Samorządowi Rzemieślniczemu szczegółowego rozpatrzenia projektów ustawodawczych, w oparciu o wnioski zainteresowanych sfer rzemieślniczych, a w szczególności Zarządu.

Na stałego delegata Izby do Komisji Obciążeń przy Związku Izb Rzem. R. P. powałano p. prezesa E. Balcera, a na zastępcę p. A. Musiała, nadto przyjęto do zatwierdzającej wiadomości opracowany regulamin prac Komisji Obciążeń przy Izbie Rzem. w Kielcach, poruczając Prezydium Izby zorganizowanie wspomnianej Komisji.

Z Lwowskiej Izby Rzemieślniczej

Dnia 6 września b.r. odbędzie się w Miejskim Muzeum Przemysłu Artystycznego we Lwowie otwarcie Wystawy prac uczniowskich, czeladniczych i mistrzowskich, urządzonej staraniem Lwowskiej Izby Rzemieślniczej. Wystawa ta, której protektorat objęli: prezydent miasta dr. Stan. Ostrowski i kurator S. O. L. Jerzy Gadomski, obejmować będzie prace wykonane w warsztatach rzemieślniczych, prace wykonane przez uczni szkół zawodowych i zawodowych dokształcających, oraz pokaz zabytków cechowych z terenu województwa lwowskiego, wśród których, oprócz zabytków, wystawionych przez poszczególne cechy rzemieślnicze, znajdować się będą również zabytki rzemieślnicze, znajdujące się w posiadaniu Muzeum Przemysłu Artystycznego we Lwowie.

Celem wystawy jest z jednej strony zainteresowanie szerszego ogółu pracami młodego pokolenia rzemieślniczego, z drugiej zaś strony podniesienie poziomu prac, wykonanych przez młodzież rzemieślniczą.

Wystawa powyższa odbywać się będzie w czasie od 6 do 27 września b.r. w gmachu Miejskiego Muzeum Przemysłu Artystycznego, udzielonym Komitetowi Wystawy przez Zarząd Muzeum.

Zaznaczyć należy, że wystawa ta jest pierwszą tego rodzaju imprezą we Lwowie od czasu powstania Państwa Polskiego.

Z Izby Rzemieślniczej w Łucku

Na Wołyniu istnieje około 26 tys. warsztatów rzemieślniczych, wartość produkcji których wyniosła w r. 1935 kwotę 103.216.100 zł. Rzemieślnicy wołyńscy mają piękne tradycje, już w wiekach średnich posiadali doskonale zorganizowane instytucje rodzime, pozwalające na rozwój samorządu wewnętrznego. Instytucje tego rodzaju były ściśle związane z kulturą polską, a zniszczone przez politykę władz rosyjskich, dziś odżyły w bardziej współczesnej formie, pomagając rzemieślnikowi wołyńskiemu polepszać stale jego stopę życiową i poziom życia kulturalnego.

Stan gospodarczy rzemiosła wołyńskiego nie jest dobry, cechują ten stan jednak pewne tendencje rozwojowe i możliwości, których umiejętne wykorzystanie doprowadziłoby do zmiany na lepsze. Tak się przedstawia naprzykład sprawa z eksportem wyrobów mięsnych.

W dziedzinie organizacji rzemiosła wołyńskiego, uwzględniającej jego potrzeby, nasilenia rozwoju sieci organizacyjnej na terenie Wołynia, oraz szerzenia oświaty ogólnej i zawodowej, stojącej niestety na niskim jeszcze poziomie, bardzo dużo dokonała już Wołyńska Izba Rzemieślnicza. Izba Rzemieślnicza, instytucja młoda jeszcze na Wołyniu, realizuje stopniowo postulaty rzemiosła wołyńskiego, na co rzemiosło to czekało dotąd latami. Praca w tym kierunku uwzględnia całość zagadnień rzemieślniczych i postępuje szybko naprzód.

Jednym z najważniejszych wysiłków Wołyńskiej Izby Rzemieślniczej jest uhandlowienie rzemiosła. Tendencja tego rodzaju jest niezmiernie aktualna i znalazła podkreślenie w „Sprawozdaniu Izby Rzemieślniczej w Łucku za r. 1935“, w którem m. in. zaznaczono, iż nader poważną rolę w uhandlowieniu rzemiosła regjonalnego odgrywają Targi Wołyńskie w Równem.

Istotnie, produkując na tak znaczną sumę, ciesząc się tradycyjnie ustaloną doskonałą opinją swych wyrobów, rzemiosło wołyńskie nie potrafiło skutecznie eksponować swą produkcję, wyjść z nią na większy rynek, zademonstrować zalety swoich wyrobów i znaleźć licznych odbiorców.

Z pomocą rzemiosłu Wołynia przychodzą wtym względzie Targi Wołyńskie. Znane ju dobrze w całym kraju, posiadające stale rosnącą frekwencję osób zwiedzających, mają Targi te wszelkie dane ku temu, aby zapewnić rzemiosłu regjonalnemu poważne możliwości zbytu, nawiązania kontaktu ze sferami handlowemi i zapewnienie sobie stałych źródeł odbioru wytworów rzemieślniczych.

Pojmuje to rzemiosło wołyńskie i udział jego w Targach staje się większy z roku na rok. Na VII Targach Wołyńskich w r. b. Wołyńska Izba Rzemieślnicza buduje nowy pawilon kosztem przeszło 7 tys. zł. Pawilon, utrzymany w stylu nowoczes-

„RZEMIOSŁO"

BIULETYN
INSTYTUTU NAUKOWEGO RZEMIEŚLNICZEGO
IMIENIA PIERWSZEGO MARSZAŁKA POLSKI
JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO
(MUZEUM RZEMIOSŁ I SZTUKI STOSOWANEJ)

Nr. 13 WARSZAWA 6 września 1936

KURSY DOKSZTAŁCAJĄCE ZAWODOWE DLA RZEMIEŚLNIKÓW

Instytut prowadzi w okresie wakacyjnym dwa kursy dokształcające zawodowe: dla **mularzy** oraz dla **szewców i cholewkarzy.**

Wykłady i zajęcia odbywają się w salach Instytutu przy ul. Chmielnej 32, w godzinach wieczorowych codziennie, z wyjątkiem sobót i dni świątecznych.

Kierownikiem kursu **mularskiego** jest p. St. F. Cretti, wieloletni wykładowca Szkoły Podmistrzów Budowlanych. Na kursie mularskim wykłada on materjałoznawstwo, budownictwo i kosztorysowanie.

Rachunki z geometrją wykłada p. Paweł Kułakowski, dyplomant wydziału geodezyjnego Politechniki Warszawskiej, prawo i naukę obywatelstwa — p. Bolesław Sawicki, nauczyciel publicznej szkoły dokształcającej zawodowej Nr. 21 w Warszawie, język polski i korespondencję p. Emiljan Stala, nauczyciel Państwowej Szkoły Techn. Kolejowej w Warszawie,

Na kurs uczęszcza 29 słuchaczów.

Kierownikiem kursu dla **szewców i cholewkarzy** jest p. Seweryn Święcki, mistrz szewski. Wykłada on technologję i kalkulację szewską oraz zasady organizacji zakładu szewskiego.

Wykłady o cholewkarstwie (formy, technika pracy) prowadzi p. Kazimierz Rekwart, mistrz cholewkarski, instruktor szkoły dokształcającej zawodowej, rzeczoznawca Instytutu Technicznego Intendentury; o materjałoznawstwie szewskim i cholewkarskim — inż. Wojciech Horn, mistrz garbarski; o budowie stopy, formach (kopytach) i ortopedji — dr. Antoni Kugler, chirurg-ortopedysta; o higjenie zawodowej — dr. Aleksander Pallier.

Oprócz tego program kursu obejmuje przedmioty ogólnokształcące: język polski z korespondencją, geografję gospodarczą oraz prawoznawstwo i naukę obywatelstwa.

Na kurs dla szewców i cholewkarzy uczęszcza 19 słuchaczów.

W najbliższym czasie podany zostanie w „Biuletynie" plan kursów dokształcających zawodowych i doskonalenia zawodowego, które przeprowadzone będą przez Instytut w sezonie zimowym nowego roku szkolnego.

WYKAZ KSIĄŻEK I CZASOPISM RZEMIEŚLNICZYCH

MALARSTWO I LAKIERNICTWO

(Ciąg dalszy).

H. Schmid, **Neuzeitliche Enkaustik** (Nowoczesne sposoby malowania farbami o spoiwach woskowo-żywicznych). Cena 1 zł. 45 gr.

A. Rudolf, **Anstrich u. Lackierung mit der Spritzpistole** (Malowanie i lakierowanie aparatem natryskowym). Str. 138. Cena 7 zł. 65 gr.

G. Hengst. **Rezepte u. seltene Arbeitsweisen für Maler** (Wskazówki i przepisy dla malarza). Cena 4 zł. 25 gr.

Ueber Theatermalerei (O malarstwie scenicznem). Cena 1 zł. 45 gr.

A. Christ i G. Hengst. **Das Tapetenkleben** (Technika klejenia obić papierowych). Str. 116. Monachjum 1936. Cena 5 zł. 70 gr.

C. Hebing. **Die Holz u. Marmormalerei** (Malarstwo na drzewie i marmurze). Cena 8 zł. 50 gr.

C. Hebing. **Vergoldung und Bronzierung** (Pozłacanie i bronzowanie). Cena 6 zł. 80 gr.

P. Jaeger. **Fortschritte beim Polieren, Lackieren u. Anstreichen** (Postępy w polityrowaniu, lakierowaniu i malowaniu). Cena 5 zł. 10 gr.

P. Grohmann. **Der moderne Raum. Neue Malereien** (Nowoczesne wnętrze, nowe malarstwo). Cena 30 zł. 60 gr.

I. Seemann. **Die Harmonie d. Farben zum Gebr. f. Maler, Dekorateur u. s. w.** (Harmonja barw). Cena 9 zł. 40 gr. (W Bibliotece Instytutu).

M. Mueller. **Farbenlehre** (Nauka o kolorach). Str. 60. tabl. 30. (W Bibljotece Instytutu).

K. Pabst. **Praktische Perspektive** (O perspektywie). Cena 1 zł. 45 gr. (W Bibliotece Instytutu).

C. Koch. **Schmückende und gestaltende Farbe** (Barwa, jako czynnik formy i estetyki). Cena 5 zł. 45 gr. (W Bibliotece Instytutu).

F. Wegert, **Die Farbe als Stimmungselement** (Barwa, jako czynnik nastrojowy. Rozwiązanie płaszczyzn i przestrzeni w technice malarskiej i natryskowej). Tabl. 24. (W Bibliotece Instytutu).

Dr. H. T. Bossert, **Farbige Dekorationen** (Wzory malarstwa ściennego od starożytności do XIX w.). Tabl. 120. (W Bibliotece Instytutu).

H. Dolmetsch, **Der Ornamenten Schatz** (Skarbinca ornamentów). Tabl. 100. Przeszło 1000 rysunków. (W Bibliotece Instytutu).

Dekorations Motive der Maler-Zeitung (Motywy dekoracyjne). Tablic 80. Rok 1890—1891. (W Bibliotece Instytutu).

A. Racinet, **Das Polychrome Ornament** (Ornament wielobarwny). Tablic 220. Str. 82. Rok 1888 — 1889).

A. Ilg, **Allegorien u. Embleme** (Alegorje i emblematy). Str. 14. Tabl. 150. (W Bibliotece Instytutu).

I. Głębocka Piotrowska, **Krzysztof Boguszewski i Poznańska Szkoła Malarska w 17 wieku.** Str. 87. Tablic 15. (W Bibliotece Instytutu).

J. Starzyński i M. Walicki, **Malarstwo monumentalne w Polsce średniowiecznej.** Str. 54. Tabl. 29. (W Bibliotece Instytutu).

Wł. Podlacha, **Malowidła ścienne w cerkwiach Bukowiny.** Str. 208. Tabl. 10. (W Bibliotece Instytutu).

T. Dobrowolski, **Studja nad średniowiecznem malarstwem ściennem w Polsce.** Str. 165. Tabl. 31. (W Bibliotece Instytutu).

P. Gusman, **La Décoration Murale a Pompei** (Ścienne dekoracje Pompei). Str. 13. Tabl. 32. (W Bibliotece Instytutu).

Gargiulo, **Malowidła ścienne w Pompei.** Tabl. 33. (W Bibliotece Instytutu).

E. Cerillo, **Di pinti murali di Pompei** (Pompejańskie malowidła ścienne). Tabl. 20. (W Bibliotece Instytutu).

M. Simakoff, **Les Arts Décoratifs de l'Asie Centrale.** (Sztuka dekoracyjna Azji Środkowej). Tabl. 50. (W Bibliotece Instytutu).

Y. Noguchi, **L'art au Japon. Hokusai** (Sztuka japońska. Hokusai). Rok 1928. Tabl. 38. Str. 44. (W Bibliotece Instytutu)

L. Binyon, **Catalogue of the Chinese, Corean and Siamese Paintings** (Malarstwo chińskie). Str. 36. Tabl. 75). (W Bibliotece Instytutu).

L. Binyon, **Catalogue of the Chinese Frescoes** (Wzory fresków chińskich). Str. 29. Tabl. 50. (W Bibliotece Instytutu).

R. Borman, **Mittelalterliche Wand u. Deckenmalereien in Deutschland** (Wzory średniowiecznego malarstwa ściennego w Niemczech). Tablic 118. (W Bibiotece Instytutu).

P. Muratoff, **Fra Angelico.** Str. 98. Rycin 296. (W Bibliotece Instytutu).

Bracia Alinari, **Sandro Botticelli.** Str. 15. Ilustr. 48. (W Bibliotece Instytutu).

Wł. Kozicki, **Michał Anioł.** Str. 232. Rycin 89. (W Bibliotece Instytutu).

P. Bandry, **Peintures Décoratives du Grande Foyer de l'Opera** (Malowidła dekoracyjne w sali Opery). Tabl. 33. (W Bibliotece Instytutu).

Dekorative Vorbilder (Wzory dekoracyjne). Rok 1926 do 1928. 235 tablic. (W Bibliotece Instytutu).

H. Braun i Wiese, **Schlesische Malerei und Plastik des Mittelalters** (Śląskie malarstwo i rzeźba w średniowieczu). Str. 110, tablic 323. (W Bibliotece Instytutu).

C. Behrens, **Moderne Decken u. Wandmalereien** (Nowoczesne malarstwo sufitowe i ścienne. (W Bibliotece Instytutu).

Leon Bakst (Dekoracje sceniczne L. Baksta). Tabl. 42, 6 rys., 42 str. (W Bibliotece Instytutu).

H. Gruz, **Motifs de Peinture Décorative pour appartements modernes.** (Motywy malarstwa dekoracyjnego w nowoczesnem mieszkaniu). Tabl. 54. (W Bibliotce Instytutu).

F. Duban, **Décorations Murales** (Dekoracje ścienne). Str. 2. Tabl. 11. (W Bibliotece Instytutu).

P. Planat, **Décors d'Intérieurs** (Dekoracje wnętrz). Tabl. 35. (W Bibliotece Instytutu).

G. Gosselin et Panel, **Le Peintre Pratique** (Praktyczny podręcznik malarski). Strom 117. (W Bibliotece Instytutu).

R. Hagen. **Anleitung zur Schriftmalerei** (Praktyczny podręcznik liternictwa). Cena 8 zł. 50 gr.

H. Uhrig, **Handwerkliches Schrift-Zeichnen** (Liternictwo rzemieślnicze). Tabl. 40. Str. 16. Rok 1935. Cena 40 zł. (W Biibliotece Instytutu).

(D. c. n.)

INSTYTUT NAUKOWY RZEMIEŚLNICZY IMIENIA PIERWSZEGO MARSZAŁKA POLSKI JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO: WARSZAWA, CHMIELNA 52, TEL. 6.73.38.

„BIULETYN" dołączany jest bezpłatnie do każdego numeru „Rzemiosła", organu Związku Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej.

Zakł. Graf. „Polska Zjednoczona", Warszawa, Nowolipie 2. Tel. 11-40-45.

nym, o prostych i spokojnych liniach architektonicznych, godnie reprezentować będzie rzemiosło wołyńskie. Znajdą w nim miejsce liczni rzemieślnicy-wystawcy.

Poprzez Targi Wołyńskie do uhandlowienia rzemiosła regionalnego i zapewnienia mu rynku zbytu oraz ujścia jego rosnącej ekspansji — oto aktualne hasło rzemiosła wołyńskiego.

PODATKI I USTAWODAWSTWO PODATKOWE

Jednolity tekst ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych.

W Dz. Ustaw R. P. z dnia 18 sierpnia 1936 r. Nr. 62, poz. 454 — został ogłoszony jednolity tekst ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych.

ODPISY NA AMORTYZACJĘ

Opierając się na wyroku N. T. A. z dnia 29 kwietnia 1936 r. Lkej 4029/34 — Ministerstwo Skarbu w okólniku z dnia 7 sierpnia 1936 r. Ldz. 23333/2/36 przytoczyło niektóre motywy powyższego wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego (patrz Dz. Urzęd. Min. Sk. z r. 1936 Nr. 22, poz. 699).

W wyroku tym, między innemi, powiedziano: „Dopuszczalność potrąceń na amortyzację przedmiotów, wskazanych w ar. 6 ustawy, jest ustępstwem od zasady, że tworzenie wolnych od podatku rezerw z dochodów na żadne cele nie jest dopuszczalne, a więc wyjątkiem są odliczenia z dochodu na fundusz amortyzacyjny, z którego dobrodziejstwa może korzystać płatnik, ale tylko w tym wypadku, o ile z odnośnym żądaniem wystąpi. Żądanie zastosowania tego ustępstwa jest uprawnieniem podatnika, z którego może on korzystać, lecz nie musi. — Żaden przepis ustawowy o podatku dochodowym nie nakłada obowiązku na władzę, aby jakichkolwiek potrąceń była obowiązana dokonywać bez żądania strony.

W sprawie pośredniego eksportu półfabrykatów i gotowych wyrobów drzewnych.

Ministerstwo Skarbu w dniu 10 sierpnia 1936 r. LD. V 36206/4/36 wydało okólnik — do wszystkich Izb Skarbowych, Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego (Wydział Skarbowy) oraz wszystkich Urzędów Skarbowych — treści następującej:

Ministerstwo Skarbu na podstawie art. 39 ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 46, poz. 339) zwalnia od podatku przemysłowego od obrotu — obroty przedsiębiorstw przemysłowych, osiągnięte z eksportu wyprowadzonych przez nie półfabrykatów i gotowych wyrobów drzewnych, dokonanego przez krajowych eksporterów drewna drogą morską za pośrednictwem krajowych lub gdańskich firm ekspedycyjnych, trudniących się zawodowo ekspedycją.

Za krajowego eksportera drewna uważa się krajowe przedsiębiorstwa handlowe, zakupujące od przedsiębiorstw przemysłowych na własny rachunek pół fabrykaty lub gotowe wyroby drzewne w celu wyeksportowania poza granice celne Rzeczypospolitej.

Powyższe zwolnienie przysługuje przedsiębiorstwom przemysłowym z urzędu (bez obowiązku składania indywidualnych podań) w odniesieniu do obrotów eksportowych, dokonanych **od dnia 1 września 1936 r. pod warunkiem:**

1) prowadzenia prawidłowych ksiąg handlowych;

2) przedstawienia dowodu zawarcia tranzakcji z krajowym eksporterem drewna w sprawie eksportu półfabrykatów lub gotowych wyrobów drzewnych poza granice celne Rzeczypospolitej;

3) wykazania, iż przeznaczone na eksport półfabrykaty i gotowe wyroby drzewne zostały wysłane bezpośrednio pod adresem krajowego lub gdańskiego przedsiębiorstwa ekspedycyjnego;

4) złożenia zaświadczenia krajowego lub gdańskiego przedsiębiorstwa ekspedycyjnego, trudniącego się zawodowo ekspedycją morską, stwierdzającego, iż otrzymane transporty zostały załadowane na statek i wywiezione poza granice celne Rzeczypospolitej, oraz zawierające numery otrzymanych wagonów ze wskazaniem ilości i rodzaju materiałów drzewnych, datę nadejścia wagonów, datę załadowania na statek i nazwę statku.

(—) **F. Świtalski**
Podsekretarz Stanu

(Dz. Urzęd. Min. Skarbu z r. 1936 Nr. 22, poz. 700).

Posiedzenie Komisji Obciążeń przy Związku Izb Rzemieślniczych R. P.

W dniu 9 września b. r. w lokalu Związku Izb odbędzie się posiedzenie Komisji Obciążeń przy Związku Izb Rzemieślniczych R. P.

W posiedzeniu tym pod przewodnictwem Prezesa p. E. Bernatowcza — członka Zarządu Związku Izb wezmą udział przedstawiciele rzemiosła z terenu wszystkich 17 Izb Rzemieślniczych. Porządek dzienny obejmuje 5 punktów. Głównym tematem obrad będzie sprawa reformy obowiązującej dotychczas taryfy świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych.

Sprawa targowisk i hal mięsem

Dnia 24 sierpnia b. r. w Dzienniku Ustaw Nr. 64 ogłoszone zostało rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 4 sierpnia b. r. dotyczące urządzeń targowych i administrowania targowiskami zwierzęcymi i halami mięsnymi.

W ubiegłym roku do projektu rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu o targowiskach, Związek Lzb Rzemieślniczych zgłosił szereg wniosków, które zmierzały między innymi: 1) do uchylenia obowiązku urządzania odrębnych targowisk dla

zwierząt rzeźnych i przeznaczonych do obrotu zwierzętami użytkowymi i hodowlanymi, 2) wprowadzenia obowiązku urządzenia targowisk w ten sposób, by konie, bydło rogate, cielęta (owce, kozy), trzoda chlewna i drób nie były umieszczane razem, a to celem zapobieżenia wypadkom okaleczeń, 3) wprowadzenia urządzeń chłodniczych i szereg innych wniosków dotyczących odpowiedniego urządzenia budynków, stajen, hal mięsnych, placów i t d.

Większość zgłoszonych przez Związek Izb Rzemieślniczych postulatów, rozporządzenie o targowiskach z dnia 4 sierpnia 1936 r. uwzględnia w całości, lub w części.

Komisje egzaminacyjne mistrzowskie przy szkołach mistrzów (majstrów) budowlanych oraz przy szkołach mistrzów (majstrów) rzemiosł budowlanych

(Dokończenie).

W szczególności kandydat winien wykazać, że jest dokładnie obznajmiony z konstrukcją najważniejszych maszyn i przyrządów, używanych w danem rzemiośle i że potrafi je stosować, że posiada dostateczne wiadomości o materjałach, używanych w danem rzemiośle i ich wytrzymałości oraz, że posiada podstawowe wiadomości z mechaniki, chemji, fizyki i geometrji, konieczne do należytego wykonywania zawodu.

Ponadto kandydat powinien wykazać podstawowe wiadomości z dziedziny ustawodawstwa (w szczególności: wekslowego, czekowego, o ochronie pracy, o ubezpieczeniach społecznych, o urlopach, o prawie przemysłowem, o prawie budowlanem) oraz umiepętność przeprowadzenia kalkulacji kosztów robocizny i cen materjałów, a także urowadzenia ksiąg, rachunkowości i korespondencji kupieckiej.

Kandydat powinien również wykazać znajomość podstawowych zasad ustroju Państwa oraz samorządu terytorjalnego i gospodarczego.

§ 12.

Egzamin teoretyczny winien być poprzedzony omówieniem z kandydatem wykonanej przez niego pracy próbnej oraz prac z zakresu jego praktyki — na podstawie dokumentów technicznych lub bez tych dokumentów.

§ 13.

Egzamin teoretyczny powinien trwać nie dłużej niż 2 godziny, przyczem nie należy kandydata pytać bez przerwy dłużej niż 30 minut.

§ 14.

Po ukończeniu egzaminu komisja orzeka zwyczajną większością głosów o wyniku egzaminu, przyczem w wypadku równej ilości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego. Wstrzymanie się od głosowania jest równoznaczne z głosowaniem przeciw wynikowi pomyślnemu.

§ 15.

Przewodniczącemu komisji oraz jej członkom przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu przeciwko uchwale komisji.

Sprzeciw winien być pod rygorem nieważności zgłoszony bezpośrednio po powzięciu uchwały ustnie do protokółu z egzaminu, a następnie w ciągu trzech dni wniesiony na piśmie wraz z uzasadnieniem do kuratora danego okręgu szkolnego.

Zgłoszenie sprzeciwu wstrzymuje aż do czasu jego rozstrzygnięcia wydanie kandydatowi świadectwa złożenia egzaminu.

O słuszności sprzeciwu i jego skutkach decyduje ostatecznie kurator okręgu szkolnego.

§ 16.

W razie pomyślnego wyniku egzaminu komisja egzaminacyjna wydaje kandydatowi świadectwo złożenia egzaminu mistrzowskiego na druku według załączonego wzoru (załącznik II).

Świadectwo złożenia egzaminu opatrzone pieczęcią szkoły, przy której komisja działa, podpisuje przewodniczący, jeden z przedstawicieli izby rzemieślniczej oraz dyrektor szkoły, jeśli nie jest on przewodniczącym komisji.

§ 17.

W razie niepomyślnego wyniku egzaminu komisja oznacza termin, po upływie którego kandydat może poddać się egzaminowi ponownie.

§ 18.

Członków komisji obowiązuje tajemnica obrad.

§ 19.

Ze wszystkich posiedzeń i czynności komisji są sporządzane na miejscu protokóły przez jednego z członków komisji, wyznaczonego przez przewodniczącego. Protokóły winny być podpisywane przez wszystkich członków komisji.

W protokóle z przebiegu egzaminu teoretycznego należy podać czas trwania egzaminu oraz krótką treść pytań i odpowiedzi.

§ 20.

Wszelkiem sprawami, związanemi z działalnością komisji, zarządza przewodniczący.

§ 21.

Druki, przybory pisemne i pomoc kancelaryjna, potrzebne komisji, winien dostarczyć dyrektor szkoły.

§ 22.

Przewodniczący komisji w ciągu dni 14 po ukończeniu egzaminu winien złożyć sprawozdanie pisemne z jego przebiegu kuratorowi okręgu szkolnego oraz przesłać do wiadomości izbie rzemieślniczej.

§ 23.

Akta egzaminacyjne przechowuje się w archiwum szkoły, przy której działa komisja.

Świadectwa z praktyk, jak również świadectwa szkolne, ulegają zwrotowi.

§ 24.

Wysokość opłaty egzaminacyjnej wynosi 30 złotych.

W wypadkach odstąpienia od egzaminu, jako też w wypadkach niepomyślnego dla kandydata wyniku egzaminu, opłata nie ulega zwrotowi.

W wypadkach wyjątkowych, zasługujących na szczególne uwzględnienie, kurator okręgu szkolnego może na wniosek dyretkora szkoły, ukończonej przez kandydata, całkowicie lub częściowo zwolnić kandydata od obowiązku uiszczenia opłaty egzaminacyjnej.

§ 25.

Koszta, związane z wykonaniem pracy próbnej, ponosi kandydat.

§ 26.

Z pobranych opłat egzaminacyjnych przysługuje członkom komisji egzaminacyjnej zwrot kosztów podróży (przejazd II klasą kolei) oraz wynagrodzenie w wysokości kwoty, powstałej z podziału na równe części między członków komisji sumy pobranych opłat po wypłaceniu kosztów podróży.

Postanowienia ustępu poprzedniego nie mają zastosowania do funkcjonarjuszów państwowych lub samorządowych, jeśli przysługują im diety i zwrot kosztów podróży z tytułu wyznaczenia ich do uczestnictwa w komisji.

* * *

Na podstawie opinij Izb Rzemieślniczych Związek Izb przesłał w październiku 1935 Ministerstwu Przemysłu i Handlu poprawki do projektu rozporządzenia.

Rozporządzenie powyższe uwzględniło całkowicie następujące poprawki Związku Izb Rzemieślniczych:

1) W związku z § 4 regulaminu uzupełnienie; aby w skład komisji wchodziło 2 członków, delegowanych przez właściwą Izbę Rzemieślniczą spośród mistrzów danego rzemiosła.

2) W związku z § 22 regulaminu uzupełnienie, aby sprawozdanie z przebiegu i wyniku egzaminu przewodniczący składał również właściwej izbie rzemieślniczej.

Uwzględniono częściowo następujący wniosek Związku, zgłoszony w związku z § 2 ust. 2 pkt. 2 regulaminu:

„Kandydaci na mistrza mularskiego, ciesielskiego lub kamieniarskiego obowiązani są dołączyć świadectwo conajmniej 3-letniej praktyki w rzemiośle mularskiem, ciesielskiem lub kamieniarskiem, odbytej pod kierunkiem mistrza mularskiego, ciesielskiego lub kamieniarskiego po ukończeniu szkoły."

Rozporządzenie nie uwzględniło wniosków Związku Izb, zmierzających do:

1) ograniczenia mocy rozporządzenia wyłącznie do komisyj egzaminacyjnych i egzaminów dla rzemiosła mularskiego, ciesielskiego i kamieniarskiego, oraz

1) obligatoryjnego dostosowania egzaminu teoretyczno-zawodowego do programu egzaminacyjnego, ustalonego dla komisji egzaminacyjnej mistrzowskiej odnośnego rzemiosła przy izbie rzemieślniczej.

Fryzjerzy warszawscy na Fundusz Obrony Narodowej F.O.N.

Dnia 27 sierpnia 1936 r. odbyło się Nadzwyczajne Walne Zebranie Cechu Fryzjerów m. st. Warszawy przy licznym udziale członków.

Na zebraniu tym przyjęto nowy statut cechu, który obowiązywać będzie z dniem 3 września 1936 r. (Rozporządzenie Min. Przemysłu i Handlu z dnia 3.III 1936 r.).

Zasadniczą sprawą w nowym statucie jest dokonanie zmiany nazwy Cechu, a mianowicie nowa nazwa otrzymała brzmienie: „Cech Fryzjerów Chrześcian m. st. Warszawy".

Po załatwieniu zmiany statutu oraz szeregu innych spraw bieżących Walne Zebranie uchwaliło wyasygnować z funduszów Cechu na Fundusz Obrony Narodowej Zł. 250.—, natomiast zarządzona zbiórka wśród obecnych członków dała Zł. 253.—. Ogółem więc fryzjerzy warszawscy zrzeszeni w Cechu Fryzjerów m. st. Warszawy wpłacili na rzecz F.O.N. Zł. 503.— Dalsza zbiórka w toku.

Czyn godny naśladowania — a więc czekamy na dalsze wiadomości od innych Cechów.

Tygodniowy przegląd Prasy Rzemieślniczej

Biuletyn Informacyjny I. R. w Kielcach (Nr. 7-8) przynosi cały szereg korespondencji z terenu, artykuły i uwagi dotyczące życia rzemieślniczego w terenie tak pod względem gospodarczym jak i organizacyjnym i kulturalnym.

Głos Rzemieślnika (Nr. 35) — przynosi apel do ogółu rzemiosła, by śladem innych odłamów gospodarczych przyłączyło się do akcji zasilenia F.O.N.

Gazeta Przemysłu Rzeźnickiego (Nr. 99) zamieszcza: Błędny interwencjonizm Państwa — Oce-

na prawidłowości ksiąg handlowych — nowe rozporządzenie w sprawie targowisk i hal mięsnych i t. d. W dodatku szereg artykułów fachowych.

Przemysł skórny (Nr. 16) przynosi: O działalności Cechów w myśl nowych statutów — Nowe metody konserwowania surowca — skóry surowe — Kuśnierstwo — Rzemiosło szewckie oraz Informator techniczny.

Piekarz Polski (Nr. 34). W artykule wstępnym zajmuje się palącym zagadnieniem scalenia podatku przemysłowego od obrotu. Z innych artykułów: O przedłużenie dotychczasowego ustroju cechów, Przełamanie trudności w eksporcie i t. d.

Malarz (Nr. 16) przynosi: O działalności cechów w myśl nowych statutów, Odrębne bolączki Śląska, Zagadnienie szkolenia w fachu malarskim i t. d.

Kupiec Polski we Francji. (Nr. 8) przynosi między innymi: Utworzenie pierwszej Kasy Bezprocentowego kredytu dla kupiectwa w Polsce — Echa pobytu posła Snopczyńskiego we Francji — Udział rzemiosła we wszechświatowej wystawie Paryskiej, wiadomości dla emigrantów, oraz cały szereg fachowych artykułów i informacji.

Przegląd Cukierniczy (Nr. 8) Oficjalny organ cechowy przynosi cały szereg b. interesujących artykułów i informacji dotyczących życia cukierniczego.

Unieważnienie świadectw

1. Unieważnia się świadectwo czeladnicze dla zawodu szewckiego na nazwisko Anzelma Koniarskiego zamieszkałego w Lubiewie, pow. Tuchola

2. Unieważnia się świadectwo czeladnicze dla zawodu ciesielskiego na nazwisko Zygmunta Możejewskiego zamieszkałego w Orłowie Morskim.

3. Unieważnia się świadectwo czeladnicze dla zawodu ciesielskiego na nazwisko Leona Klimeckiego zamieszkałego w Orłowie Morskim.

Unieważnia się świadectwo czeladnicze dla zawodu murarskiego na nazwisko Józefa Samuli zamieszkałego w Gdyni.

„SZLARAFJA"

Szerokie rzesze konsumentów z wielkim uznaniem powitały założenie jedynej w Polsce fabryki wkładów sprężynowych systemu „Szlarafja".

Plecionki sprężynowe „Szlarafja", uznane powszechnie za najlepszą i najdoskonalszą metalową wyściółkę do materaców, tapczanów, foteli i krzeseł, jak również do siedzeń i oparć w wagonach, samochodach, autobusach i t. p. nareszcie są produkowane w Polsce.

Poza stroną estetyczną z punktu widzenia użytkowości, materac, tapczan, fotel, powinien czynić zadość trzem zasadniczym wymaganiom:

1) spoczywając ciało należycie podtrzymywać,

2) dostosować się do formy ciała,

3) przy poruszeniu ciała naddawać się odpowiednio.

Wyroby z wkładką systemu „Szlarafja" najzupełniej odpowiadają powyższym wymogom, prócz tego odznaczają się doskonałą stale jednakową elastycznością, nie zapadają się, nie wymagają więc naprawy lub przeróbki, gdyż są bezgranicznie trwałe. Pod względem hygienicznym są niedoścignione dzięki łatwości z jaką dają się dezynfekować.

Dla architektury wnętrz stosowanie wkładów sprężynowych „Szlarafja" jest szczególnie wskazane, ponieważ fabryka wykonywa plecionki wszelkich najbardziej modernistycznych kształtów, gotowa wkładka ułatwia tapicerowi zadanie i gwarantuje, że zamierzony efekt będzie w zupełności osiągnięty.

Nowej pożytecznej placówce życzyć należy powodzenia.

Prenumerata wraz z Biuletynem Instytutu Naukowego Rzemieślniczego: kwartalnie zł. 2, półrocznie zł. 4, rocznie zł. 8.

Ceny ogłoszeń: 1/1 strony — zł. 300, 1/2 — zł. 160, 1/4 — zł. 85, 1/8 — zł. 45, 1/16 — zł. 22.50. W tekście 25% drożej
Unieważnienie świadectw zł. 1.50

Wydawca: Związek Izb Rzemieślniczych R. P. Redaktor: WŁADYSŁAW GINDRICH

Zakł. Graf. „Polska Zjednoczona" Nowolipie 2.